

Muzej vučedolske kulture

VUČEDOL CULTURE MUSEUM

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA MUZEJA VUČEDOLSKE KULTURE ZA 2021. g.

Vukovar, srpanj 2020.

MUZEJ VUČEDOLSKE KULTURE

Muzej vučedolske kulture osnovan je Uredbom Vlade Republike Hrvatske 21. veljače 2013. godine kao muzejska ustanova od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (NN 23/13). Rezultat je to dugogodišnjeg nastojanja da se Vučedol zbog svojega značaja svrsta u prvi red arheoloških parkova i upiše u arheološku kartu ovoga dijela Europe.

Prema znanstvenim spoznajama koje su proizašle iz sustavnih interdisciplinarnih arheoloških istraživanja Vučedola, prof. dr. sc. Aleksandar Durman, dugogodišnji istraživač Vučedola, pripremio je sa stručnim arheološkim timom muzeološku koncepciju stalnog postava koja uvodi posjetitelje u način života u okviru vučedolske kulture koja se u trećem tisućljeću prije Krista iz matičnog prostora nastanka (u međuriječju Dunava, Save i Drave) proširila na područje današnjih dvanaest europskih zemalja interpretirajući nalaze koji manifestiraju visoko razvijenu civilizacijsku razinu.

Muzej vučedolske kulture dio je velikog Projekta Vlade RH Ilok – Vukovar – Vučedol. Projekt je obuhvatio obnovu dvorca Odescalchi, plato tvrđave i zidine, kompleks franjevačkog samostana, Žitnicu te parkovne površine u povijesnoj jezgri u Iloku, zatim obnovu barokne jezgre Grada Vukovara i kompleks dvorca Eltz koji je kao Gradski muzej Vukovar sa stalnim postavom otvoren 24. siječnja 2014. godine.

Izgradnja Muzeja vučedolske kulture podno platoa Vinograd Streim započela je u rujnu 2009., a dovršena u ljeto 2012. godine. Muzejski kompleks sastoji se od četiri muzejske zgrade čija je ukupna površina 2208 m², a uključuje novoizgrađenu zgradu muzeja, zgradu radionica starih zanata, obnovljenu povijesnu zgradu Ville Streim koje se nalaze podno naseobinskog platoa vučedolskog naselja, te na istraženom dijelu lokaliteta, na platou Gradac, rekonstruiran Megaron ljevača barka.

Radovi na stalnom postavu započeli su 16. svibnja 2014. godine, a Muzej je svečano otvoren prezentacijom stalnog postava 30. lipnja 2015. od kada je dostupan najširoj publici. Kroz 19 prostorija na izložbenoj površini od 1208 m² prezentirani su civilizacijski dosezi vučedolske kulture kroz obuhvaćene teme: geološki položaj Vučedola, naziv kulture, najraniji Indoeuropljani, stočarstvo, zemljoradnja, lov i ribolov, naselja, kuća, odjeća i tkanje, zanati i obuća, metalurgija, keramika, horizont, kalendar, grobovi, Vučedolac, religija, vučedolska kultura i istodobni svijet, nastajanje Muzeja.

Idejna koncepcija Muzeja nastaje početkom tisućljeća; potpisuju ju Ružica Marić, prof. arheologije i prof. dr. sc. Aleksandar Durman, dugogodišnji voditelj arheoloških istraživanja Vučedola i nositelj interpretacija interdisciplinarnih istraživanja.

Autori muzeološke koncepcije i stalnoga postava su prof. dr. sc. Aleksandar Durman i Mirela Hutinec, dipl. arheolog.

Muzej je dobitnik tri nagrade s polja muzeologije:

- 2016. Živa Award - nagrada za kreiranje novoga muzeja. Nagradu dodjeljuje Forum slavenskih kultura 2016. Godišnja nagrada Hrvatskog muzejskog društva za realiziran stalni izložbeni postav za 2015. g.
- 2018. Posebno priznanje Hrvatskog muzejskog društva za 2017. g. Mirni Šuljug i Mireli Hutinec za pedagoško-edukacijske programe Dječji vodič i Dnevnik malog arheologa
- 2018. Muzej je nominiran za European Museum of the Year Award (EMYA 2018.) za postignuća na polju podizanja kvalitete posjete u muzejima, predstavivši se na skupu Europskog muzejskog Foruma u Varšavi (Poljska)

Arhitekti Muzeja – Radionica arhitekture: prof. Goran Rako, Josip Sabolić, Iva Pejić i Mario Škarijot, te arhitektica stalnog postava, doc. Vanja Ilić – dobitnici su prestižnih arhitektonskih nagrada:

- 2013. II nagrada za objekt javne namjene / Internacionalna arhitektonska nagrada Bakua, Azerbajdžan
- 2015. Velika nagrada 50. zagrebačkog salona arhitekture
- 2015. Međunarodno priznanje / Piranski dnevni arhitekture 2015
- 2015. Najbolji objekt javne namjene od opeke u Hrvatskoj i Sloveniji / Wienerberger Brick Award 2015
- 2016. Nagrada Viktor Kovačić za najuspješniju arhitektonsku realizaciju u Hrvatskoj 2015. godine
- 2016. Nagrada Vladimir Nazor za arhitekturu iz 2015. godine
- 2016. Prva nagrada na East Centric Triennalu 2016 / Bukurešt, Rumunjska
- 2016. Nominacija za nagradu Mies van der Rohe, za najbolju europsku kuću 2015.-2016. godine

Turističke nagrade:

- 2016. Priznanje Hrvatske turističke zajednice kao finalist za godišnju nagradu u kategoriji Kulturna atrakcija 2016. godine (Dani hrvatskog turizma)
- 2017. EDEN – Europska destinacija izvrsnosti - nacionalni pobjednik 2016/2017. godine. Nagrađena je destinacija Vukovar – Vučedol – Ilok koja je i dio velikog projekta Vlade RH Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol
- 2017. Simply the best - nagradu za kreativnost, kvalitetu i originalnost edukativnih radionica koje posjet Muzeju čine atraktivnim i zanimljivim turističkim sadržajem. Nagradu dodjeljuje Udruga hrvatskih putničkih agencija i časopis Way to Croatia
- 2018. Inovacija godine – Godišnja nagrada Hrvatske turističke zajednice za 2018. godinu (Dani hrvatskog turizma)

Muzejski postav rezultat je, sustavnih istraživanja i znanstvenih interpretacija, ali i razumijevanja biti jednoga vremena. Rezultat je to i višegodišnjeg rada cijelog niza stručnjaka i suradnika koji su svoj doprinos utkali u ovaj Muzej.

Vrijednost muzeja je u tome što su od početka Projekta svi sudionici u realizaciji Muzeja vučedolske kulture simultano i koordinirano radili na projektu kojega je produkt izvanredna arhitektonska cjelina stvarana za specifičan muzeološki postav posvećen samo jednoj prapovijesnoj kulturi.

Otvorenjem stalnog postava počinje nova stranica u životu Muzeja koji započinje suradnju s brojnim muzejima i znanstvenim institucijama diljem Hrvatske i Europe. Za lokalnu i širu zajednicu Muzej ima snažan utjecaj i postaje generatorom poslovnih ideja i inovacija koje omogućuju razvoj čitave regije hrvatskog Podunavlja.

Uz izložbeni prostor koji obuhvaća najveću površinu muzejske zgrade, nalaze se radni prostori, prostori depoa, muzejske knjižnice, prostor za informiranje posjetitelja, polivalentna dvorana za različite edukativne i izložbene aktivnosti, te četiri vanjska atrija unutar zgrade.

Druge muzejske zgrade koriste se kao prostori za edukativne i druge javne aktivnosti kojima Muzej u svoj rad uključuje širu publiku i postaje važan čimbenik u zajednici.

Ovaj, u svijetu jedinstven muzej posvećen jednoj pretpovijesnoj kulturnoj pojavi, civilizaciji trećega tisućljeća prije Krista, koja je istovremena i po svome značaju ravna egipatskoj, mezopotamskoj i kineskoj civilizaciji, a čije se središte s pravom može nazvati europskom Trojom, svakako je vrhunski muzeološki i arhitektonski projekt na krajnjem istoku Domovine, a isto tako i znakoviti početak novoga života hrvatskog Podunavlja i Republike Hrvatske.

Muzej danas zapošljava jedanaest djelatnika, a u prve četiri godine od otvorenja muzejskog postava posjetilo ga je preko 270 000 posjetitelja iz Hrvatske i inozemstva. Muzej je u svojim edukativnim aktivnostima održao velik broj radionica kroz koje je prošlo preko 5500 djece predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta te studenata.

Projekt Arheološki park Vučedol, čiju realizaciju Muzej provodi u partnerstvu s Ministarstvom kulture, Gradom Vukovarom, Lučkom upravom Vukovar i Turističkom zajednicom Grada Vukovara obuhvatit će cijelu zonu arheološkog lokaliteta i bližu okolicu. U planu je rekonstrukcija dijela vučedolskog naselja na istraženim površinama lokaliteta iznad muzejske zgrade, izgradanja znanstveno-istraživačkog centra, uređenje muzejskog trga s edukativnim igralištima za djecu – Vučedolski labirint, poučne staze i šetnice, rekonstrukcija zgrade Megarona ljevača bakra, najstarijeg hrama posvećenog jednom bogu metalurgije na svijetu, planetarij na Kukuruzištu Streim, uređenje izletničke zone na desnoj obali Dunava, putničko pristanište za turističke brodice, uređenje obaloutvrde i šetnice, rekonstrukcija vučedolskih sojenica na dunavskom otoku, revitalizacija devastiranog restorana i smještajnih kapaciteta, info punkt, sanitarni čvor i znanstveno istraživački centar, parkiralište te hortikulturno uređenje krajolika.

Muzej vučedolske kulture ima za cilj postati središte kulturnog i znanstvenog rada, čuvar nacionalne arheološke i kulturne baštine i kruna u ponudi kulturnog turizma istočnog dijela Hrvatske.

1. UPRAVNI POSLOVI MUZEJA

1.1. ADMINISTRACIJA, ORGANIZACIJA RADA, KNJIGOVODSTVO

- 1.1.1. Redovito će se obavljati svi administrativni poslovi; izradit će se godišnji Plan rada, godišnje Izvješće o radu, ispostavljati i evidentirati izlazni i ulazni računi, redovito voditi statistika o posjetiteljima, te sva druga dokumentacija o radu Muzeja.
- 1.1.2. Prema zahtjevima i potrebama, svi zatraženi podaci i izvješća dostaviti će se MDC-u i Ministarstvu kulture RH.
- 1.1.3. Redovito će se obavljati osiguranje muzejskih zgrada, predmeta i dokumentacije u skladu sa Zakonom, kao i osiguranje posjetitelja.
- 1.1.4. Redovito će se organizirati posjeti Muzeju u suradnji s turističkim agencijama, odgojno-obrazovnim ustanovama, udrugama i ostalim zainteresiranim strankama.
- 1.1.5. Nastavit će se promidžba Muzeja putem web stranice, društvenih mreža, TV i radio postaja, tiskovina i Internet portala u zemlji i inozemstvu.
- 1.1.6. Nastavit će se širenje ponude muzejskih suvenira koja je dostupnija posjetiteljima putem , a što omogućava i veći doseg Muzeja i bolju vidljivost.
- 1.1.7. Rad djelatnika u Muzeju bit će organiziran i prilagođen, te će se posao raspodijeliti i intenzitetu posla i uskladiti s potrebama posjetitelja.
- 1.1.8. Muzej će surađivati s drugim muzejima u Hrvatskoj i inozemstvu na polju stručne i izložbene djelatnosti, kao i s znanstveno odgojnim institucijama.

2. PROSTOR I OPREMA

2.1. MUZEJSKE ZGRADE

- 2.1.1. Muzejske zgrade će se redovito održavati a izložbene i radne prostorije redovito čistiti.
- 2.1.2. Redovito će se obavljati svi potrebni tehnički servisi prostora i opreme u muzejskim zgradama.
- 2.1.3. Osigurati će se nastavak nadzora svih muzejski prostora od strane čuvarske službe.
- 2.1.4. Osigurati će se zaštita arheološkog lokaliteta i arheoloških sonde koje će se istraživati u sustavnim i zaštitnim istraživanjima.

2.2. UREDI

- 2.2.1. Redovito će se održavati i obnavljati potrebna tehnička i informatička oprema. U planu je nabava novih računala, pisača, fotoaparata i prijenosnog računala.

3. REDOVITE MUZEJSKE DJELATNOSTI

3.1. MUZEJSKE ZBIRKE I STALNI POSTAV

- 3.1.1. Muzej će nastaviti provoditi sustavna arheološka istraživanja eponimnog lokaliteta, provoditi zaštitna istraživanja i terenske preglede, čime će se prikupljati nova muzejska građa.
- 3.1.2. Preventivno će se zaštititi muzejski predmeti – pranje nalaza, pohrana u kutije i smještaj u depo.

- 3.1.3. Obavljati će se konzervatorsko-restauratorski radovi na muzejskim predmetima - na keramičkim, ali i na koštanim i metalnim posebnim nalazima.
- 3.1.4. Arheološki materijal priredit će se za inventiranje u muzejske zbirke.
- 3.1.5. Sukladno ustanovljenim vrstama muzejske građe, formirat će se muzejske zbirke.
- 3.1.6. Digitalno će se obrađivati muzejski predmeti – foto i video materijali.
- 3.1.7. Dokumentacija o muzejskim predmetima i aktivnostima Muzeja vodit će se u računalnoj bazi. U programu Galis vodi se inventarizacija muzejske građe i kompletna sekundarna dokumentacija – evidencija održanih radionica, izložbi i događanja.
- 3.1.8. Osigurat će se zaštita muzejske građe i dokumentacije koja će biti pohranjena u primjerenom opremi u depoima i uredu kustosa.

4. STRUČNI RAD

- 4.1.1. Stručni muzejski kadar nastaviti će surađivati sa srodnim muzejskim ustanovama, kao i sa znanstvenom zajednicom i obrazovnim sustavom na edukaciji i promicanju vrijednosti arheološke baštine.
- 4.1.2. Stručno će se pomagati kulturnim i obrazovnim ustanovama, udrugama i pojedincima.
- 4.1.3. Sudjelovat će se u radu stručnih skupova i seminara.
- 4.1.4. Razvijati će se izložbena djelatnost kroz izložbe iz vlastitog fundusa, kao i organiziranje izložbi u suradnji s drugim muzejima, institucijama i pojedincima. Muzej će izdavati i publikacije vezane za izložbe, muzeologiju i edukaciju te je u planu tiskanje muzejskog vodiča na njemačkom, francuskom i talijanskom jeziku. Planiran je prijevod i tisak dječjeg vodiča na engleski jezik te izdanje antropološkog dnevnika za djecu. Planirano je otvaranje gostujućih izložba Arheološkog muzeju Zadar i Muzeja krapinskih Neandertalaca, a Muzej je otvoren i za sudjelovanja u drugim srodnim muzejskim ustanovama. Za 2021. godinu planirana je jedna izložba iz vlastitog fundusa i dvije gostujuće izložbe.
- 4.1.5. Razvijati će se stručni rad kroz eksperimentalnu arheologiju koja će se širiti na sve veći spektar polja interesa. Radionice, predavanja i stručni rad izvodit će se u suradnji s Centrom za eksperimentalnu arheologiju, studentima Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, sa Sveučilištem J. J. Strossmyera iz Osijeka, kao i s lokalnim obrtnicima koji će prezentirati stare zanate.
- 4.1.6. Nastavit će se rad na snimanju drugog dokumentarnog filma o vučedolskoj kulturi (planira se pet nastavaka serijala) i animiranog filma za djecu.
- 4.1.7. Provoditi će se pedagoško-andragoški rad u koji će se uključiti širok spektar korisnika; od djece vrtićkog uzrasta, preko učenika osnovnih i srednjih škola, studenata, do odraslih posjetitelja Muzeja. Muzej će u 2021. godini provesti četiri nove teme radionica, a predviđa se da će u njima sudjelovati oko 1000 djece, učenika i mladih. Muzej će kao domaćin sudjelovati i u organizaciji Proljetnih dana

fizike koja će se po četvrti put održati na Vučedolu u polivalentnoj dvorani i Radionicama starih zanata.

- 4.1.8. Muzej će se i u 2021. godini uključiti u obilježavanje Noći muzeja, Međunarodnog dana muzeja i Edukativne muzejske akcije kroz zadane teme koje su postavljene od strane Hrvatskog muzejskog društva i ICOM-a.
- 4.1.9. Muzej će i u 2021. godini organizirati Festival vučedolske kulture, a sudjelovati će i kao partner i domaćin River Jazz Festivala, te SF festivala kojim će se popularizirati znanost s naglaskom na vučedolsko poznavanje noćnog neba i kreiranje najstarijeg indoeuropskog kalendara.
- 4.1.10. Muzej će se kao nositelj ili kao partner obrazovnim institucijama i strukovnim udrugama kandidirati na tekuće natječaje Ministarstva kulture, turizma i drugih tijela koja raspisuju natječaje kroz koje Muzej može ostvariti svoje programe.
- 4.1.11. Muzej će sudjelovati na godišnjoj skupštini MUIH-a kako bi nastavio komunikaciju i suradnju s muzejskim ustanovama istočne Hrvatske.

5. ZNANSTVENI RAD

- 5.1.1. Znanstveno će se obrađivati muzejska građa posebno kroz multimedijalne prezentacije te stručne i znanstvene publikacije i kataloge.
- 5.1.2. Sustavnim arheološkim istraživanjima prikupljena građa znanstveno će se obraditi i interpretirati.
- 5.1.3. Stručni djelatnici Muzeja sudjelovati će na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu.
- 5.1.4. Rezultati znanstvenog rada će se prezentirati na skupovima i u znanstvenoj literaturi.

6. REALIZACIJA ARHEOLOŠKOG PARKA VUČEDOL

- 6.1.1. Muzej kao nositelj strateškog projekta Vlade RH, će aktivno sudjelovati u realizaciji Projekta koordinirajući sve dionike.
- 6.1.2. Provođiti će se svi potrebni koraci u provedbi svih segmenata unutar Projekta.

OPĆI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI

Poslovi navedeni u dijelu upravnih poslova Muzeja, obavezni su i neophodni za redovitu djelatnost ustanove. Administrativna djelatnost podrazumijeva redovito administrativno vođenje ustanove, ispostavljanje računa, vođenje mjesečne statistike posjetitelja, upravljanje financijama, izradu trogodišnjeg plana rada i financijskog plana rada ustanove za korisnike državnog proračuna. Jednom godišnje Muzej MDC- u dostavlja Izvješće o radu, prema standardima MDC-a, objavljeno na CD i internet portalu MDC-a, zajedno sa Izvješćima ostalih hrvatskih muzeja i galerija, kao i podatke za Registar muzeja, galerija i zbirki. Objavljeni su na domeni www.mdc.hr. Prema članku 31. Zakona o muzejima, muzejska građa i muzejska dokumentacija u muzejima kojima su osnivači Republika Hrvatska, Županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, kao i prostori u kojima je ona smještena, osiguravaju se kod osiguravajućeg društva za one rizike i u opsegu u kojima su suglasni osnivači. Sredstva za osiguranje muzejske građe i muzejske dokumentacije, kao i prostore u kojima je ona smještena, osiguravaju osnivači muzeja. Tijekom 2021. god. obnoviti će se polica osiguranja, a trošak će se pokriti iz vlastitih prihoda Muzeja.

Promidžbene aktivnosti ostvariti će se putem muzejske web stranice i društvenih mreža i kanala, TV i radijskih postaja, internet-portala, stranica MDC i Ministarstva kulture, osobito povodom provedbe redovite i programske djelatnosti Muzeja, organiziranja izložbi, prezentacija knjiga, održavanja seminara, radionica, koncerata, obilježavanja Međunarodnog dana muzeja i Noći muzeja i svih ostalih kulturnih i drugih događanja, prikupljanja muzejske građe, sudjelovanja Muzeja u izložbenim projektima domaćih i inozemnih muzeja i galerija. Tisak promidžbenih materijala ovisit će o potrebama i materijalnim mogućnostima muzeja. Redovito će se održavati i razvijati web - stranice muzeja. Troškovi će se podmiriti vlastitim prihodima.

U suradnji s umjetnicima i dizajnerima nastavit će se razvoj ponude suvenira u muzejskom dućanu koji je već postao prepoznatljiv i nezaobilazna točka pri posjetu Muzeju, a koji se također promovira kroz sve kanale promocije Muzeja.

Organizacija rada u muzeju uskladiti će se s potrebama terenskog rada, pripremanja izložbi, a u sezoni intenzivnijeg posjeta i sa zahtjevima posjetitelja.

Uslijed povećanog opsega posla, Muzej će se po potrebi koristiti uslugama studentskih servisa.

Muzej je na svojoj web stranici objavio cjenik ulaznica, stručnog vodstva i radionica te popis osoba koje imaju besplatan ulaz.

Od kraja 2016. godine Muzej ima tiskani muzejski vodič u dva izdanja - na hrvatskom i engleskom jeziku, te multimedijalnu mobilnu aplikaciju Cultural Places kroz Muzej, a tijekom 2017. g realizirana je jedinstvena ulaznica za dva vukovarska muzeja; u suradnji s Gradskim muzejom Vukovar.

Tijekom 2017. godine izdan je muzejski vodič za djecu i dnevnik malog arheologa, predstavljen 2018. godine.

REDOVITE MUZEJSKE DJELATNOSTI

Nastaviti će se prikupljanje, evidencija građe i njezina priprema za inventarizaciju unutar muzejske zbirke i digitalna obrada u računalnoj bazi podataka programa GALIS.

Voditi će se evidencija o stručnim aktivnostima, posebnim događanjima, pedagoškoj djelatnosti muzeja prikupljanjem dokumentacije vezane uz navedene aktivnosti.

S obzirom na pandemiju COVID-19 uzrokovanu virusom SARS-CoV-2, sve planirane aktivnosti Muzeja održat će se u skladu s propisanim epidemiološkim mjerama i u skladu s nadležnim tijelima.

STRUČNI I ZNANSTVENI RAD

Studenti arheologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sudjelovat će u sustavnim arheološkim istraživanjima kroz arheološku školu pod vodstvom profesora Fakulteta. Muzej podupire studentske projekte koje studenti od ranije provode u suradnji sa stručnim muzejskim kadrom na lokalitetu uključujući se u muzejske poslove, istraživanje i rekognosciranje terena i sudjelujući u eksperimentnoj arheologiji.

Nastavit će se prikupljanje knjižnične građe za stručnu muzejsku knjižnicu i nastaviti međumuzejska knjižnična razmjena s drugim muzejima te suradnja s nadležnim knjižničnim institucijama – Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu te Gradskom i sveučilišnom knjižnicom u Osijeku.

Stručni djelatnici Muzeja sudjelovat će na stručnim i znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu i na taj način prezentirati arheološku i kulturnu baštinu Vukovara i rad Muzeja kao jedinstvene muzejske i znanstvene institucije i središta Arheološkog parka Vučedol.

Nastavit će se dosadašnja suradnja s odgojno-obrazovnim institucijama (vrtići, osnovne i srednje škole, fakulteti, akademije) kroz provođenje edukativnih aktivnosti i pedagoških radionica koje se temama i opsegom svake godine razvijaju.